

La crisi econòmica a Espanya i Catalunya

Gemma Garcia

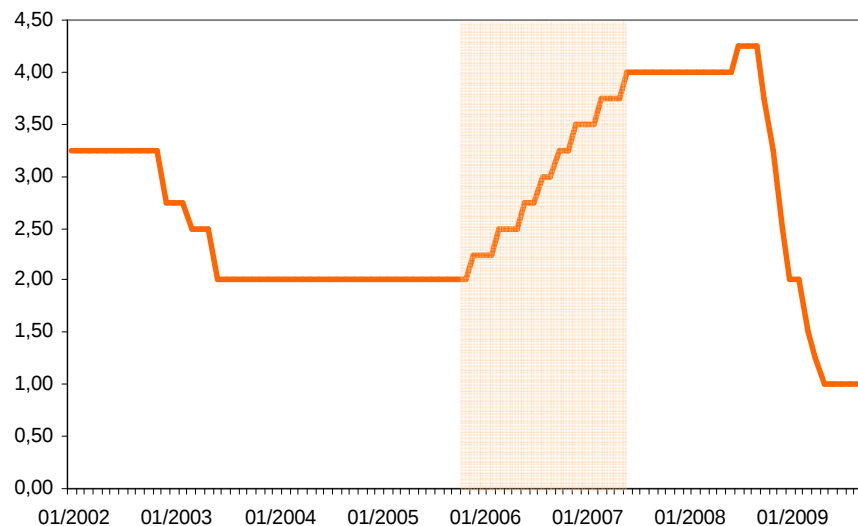
Col·legi d'enginyers industrials de Catalunya
21 d'octubre de 2009

Com hem arribat aquí?

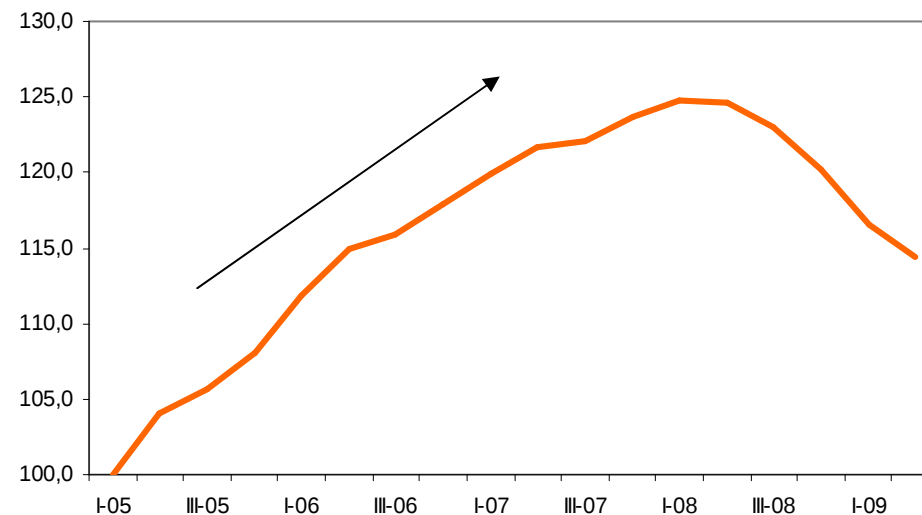
- Llarg període de creixement econòmic
  - D'ençà 1995 fins 2007 el creixement mitjà ha estat del 3,7%
- Maduració del cicle expansiu
  - Creixement basat en la demanda interna i amb un fort endeutament
- Canvi en la política monetària
  - Consolidació recuperació i riscos inflacionistes condueixen a un progressiu augment dels tipus d'interès a partir de final de 2005
- Desacceleració en els augments dels preus de la vivenda
- Signes de moderació en el ritme expansiu abans de l'estiu de 2007
  - “Aterratge suau”
- La crisi financera internacional accentua notablement la desacceleració

Com hem arribat aquí?

Tipus d'interès BCE

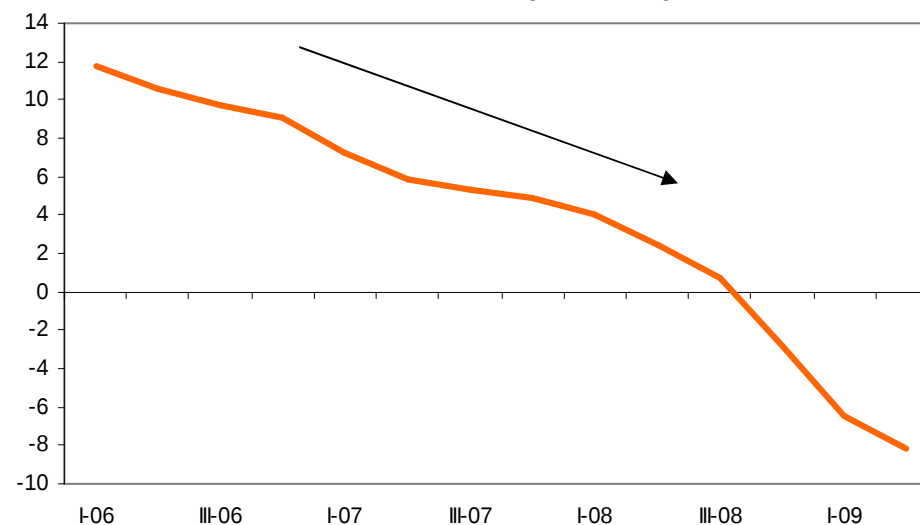
Preu de la vivenda (I trim. 2005=100)

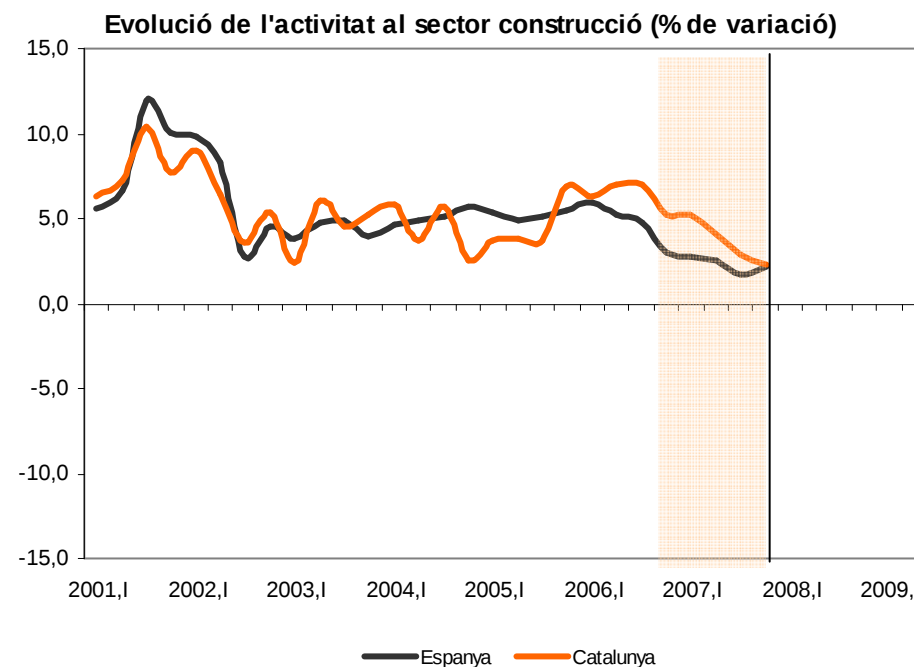
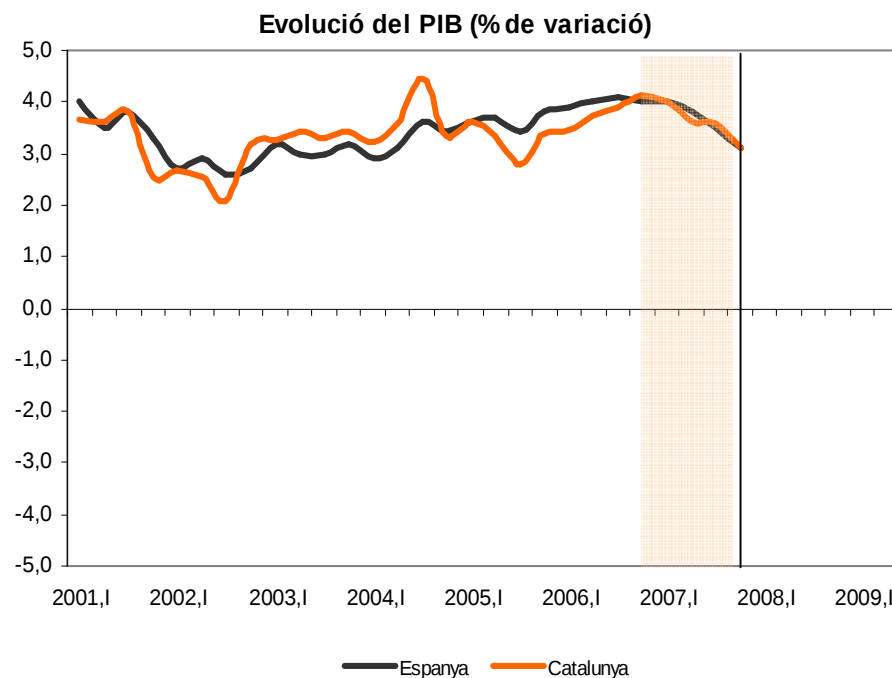
Augment del tipus d'interès i moderació de l'alça en el preu dels actius immobiliaris van determinar l'afebliment de la demanda de vivenda.

L'ajustament s'inicia pel redimensionament del sector construcció

Preu de la vivenda (% variació)

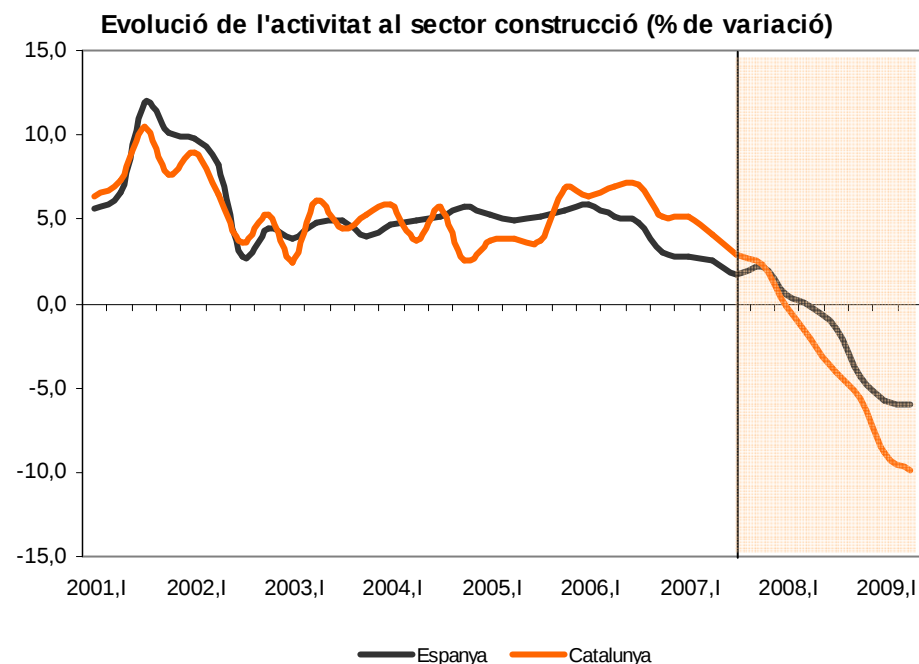
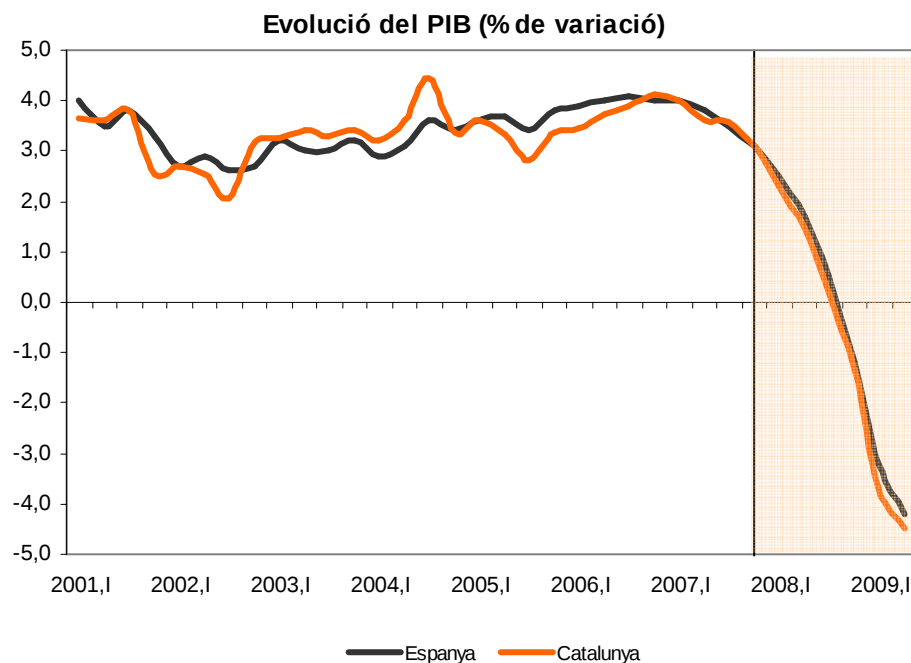

Com hem arribat aquí?

- La construcció va créixer, en mitjana, per sobre del 5%. A final de 2006 inicia una moderació que es preveia progressiva i paulatina.
- Previsions que apunten a un aterratge suau de l'economia i a una recomposició "sana" del creixement (major equilibri demanda interna/externa; menor pes de la construcció)

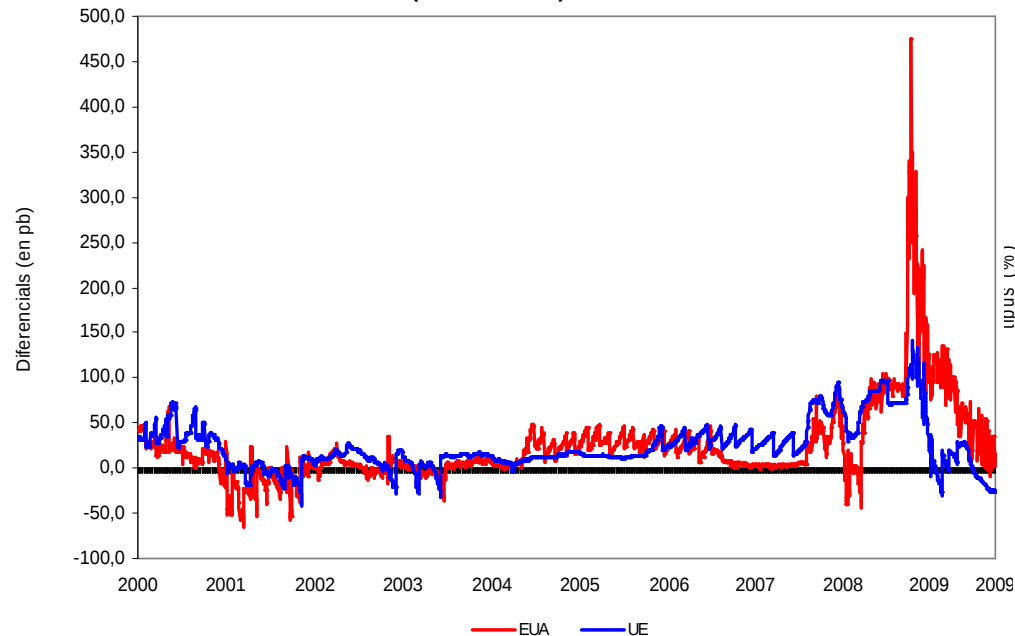
Com hem arribat aquí?

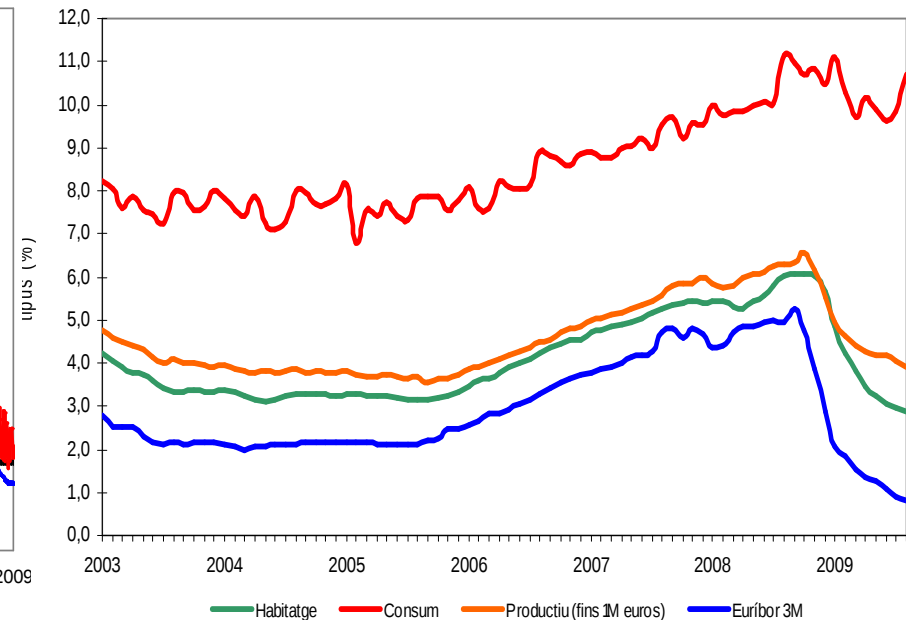
- La crisi financera mundial precipita la caiguda de l'activitat.
- Les turbulències financeres es tradueixen en un tancament efectiu dels mercats. No hi ha mercat interbancari, augmenta la desconfiança, dificultat per finançar el dèficit exterior de l'economia

Restricció de crèdit i enduriment condicions financeres

Diferencials dels tipus d'interès del mercat interbancari a 3 mesos i dels de referència als EUA i a la UE (dades diàries)

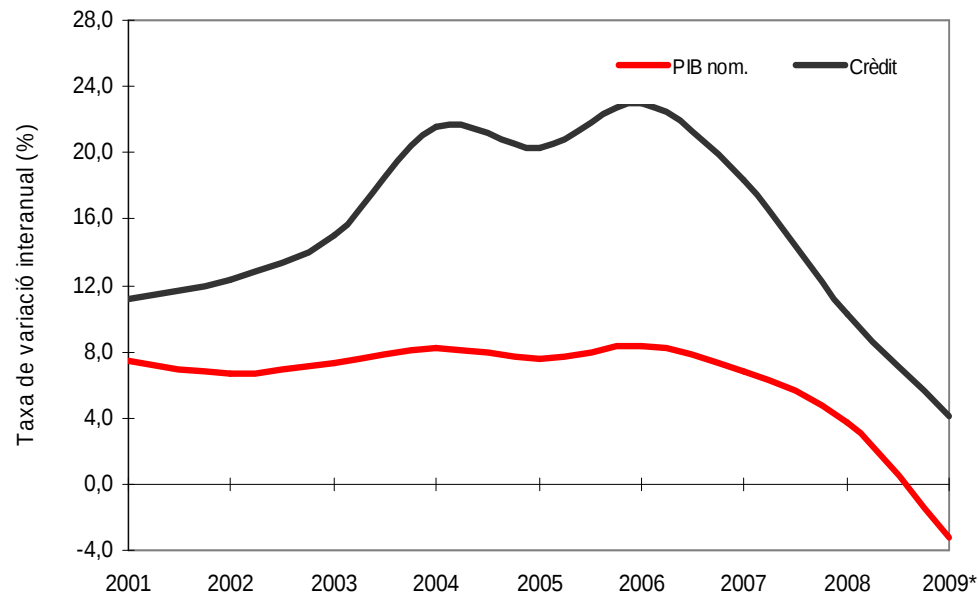
Tipus d'interès interbancari i de les principals operacions creditícies

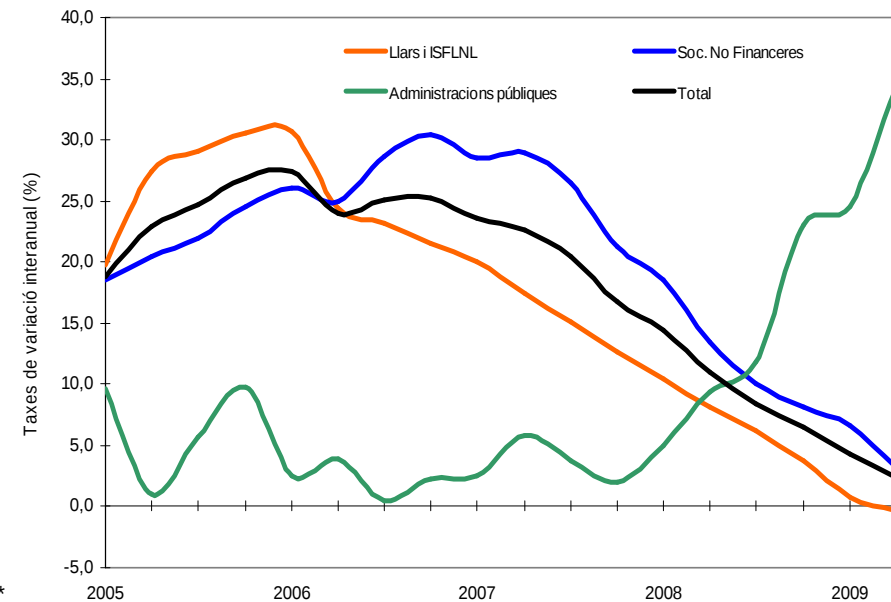
- Els mercats interbancaris es col.lapsen i augmenta el cost del crèdit concedit
- Dificultats de finançament dels agents econòmics i progressiu despallanquejament d'empreses i famílies.

Restricció de crèdit i enduriment condicions financeres

Evolució del PIB nominal i del crèdit concedit per les entitats de crèdit Catalunya, 2001-2009

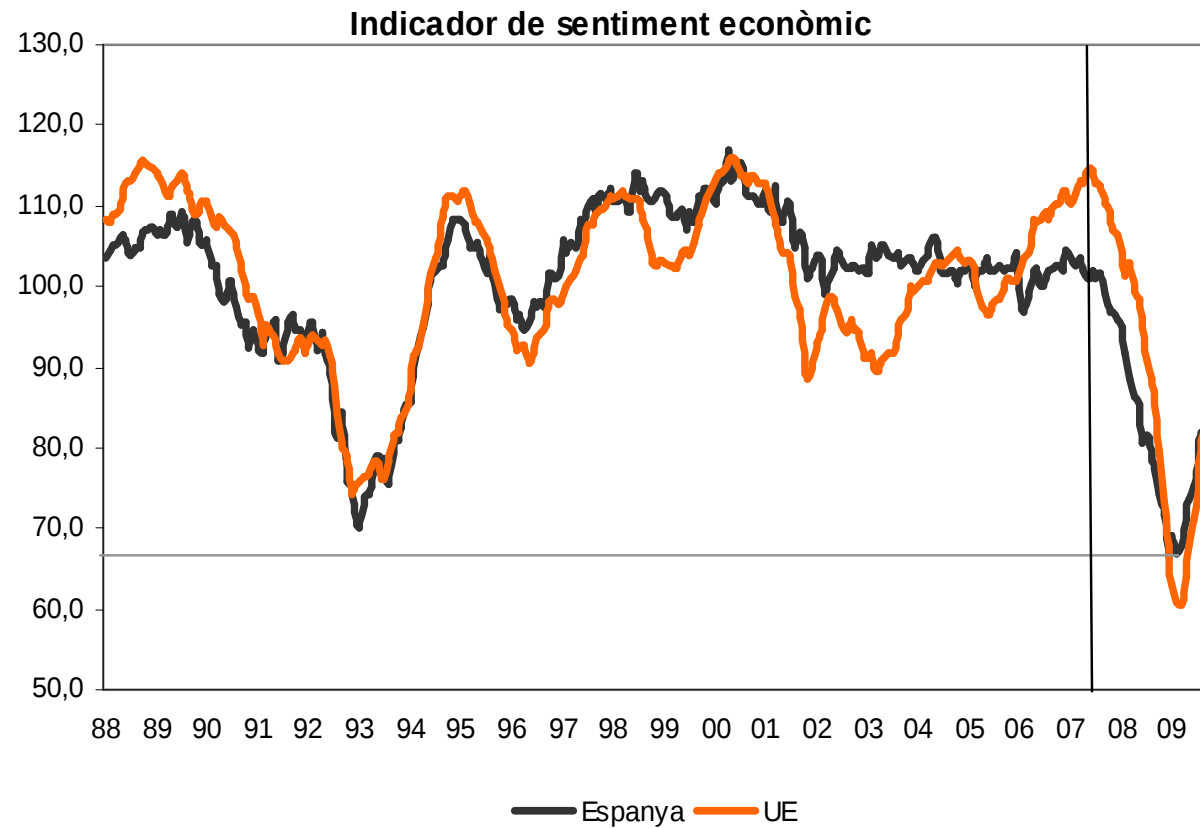

Evolució del crèdit concedit per bancs, caixes i cooperatives de crèdit als sectors institucionals residents. Espanya, IV:1993- II:2009 (sèries trimestrals)

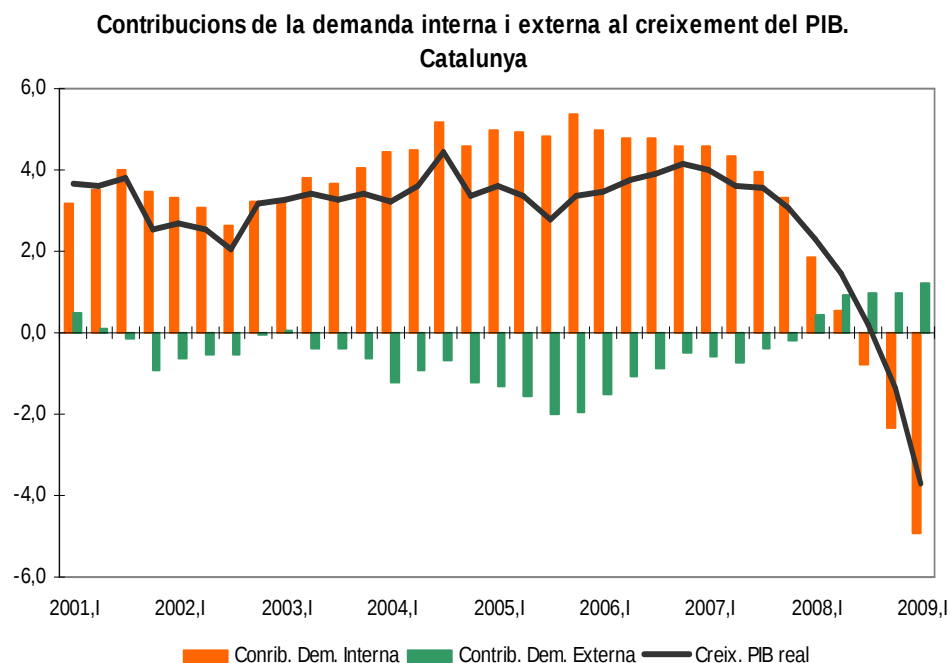
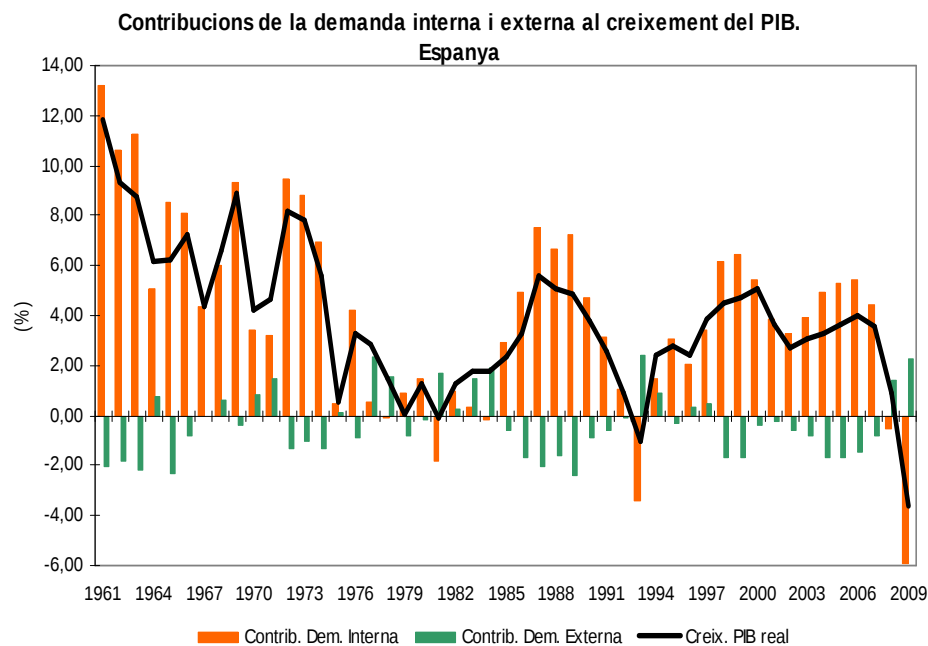
- Correcció ràpida de l'excés en el dinamisme del crèdit
- El crèdit al consum i el relacionat amb l'activitat del sector construcció i immobiliàries enregistren el major ajustament

Crisi de confiança

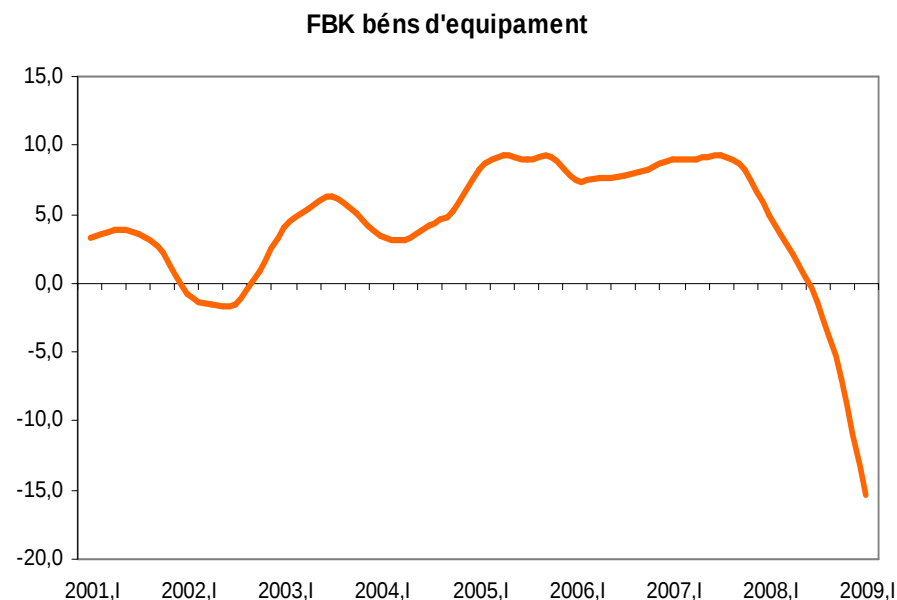
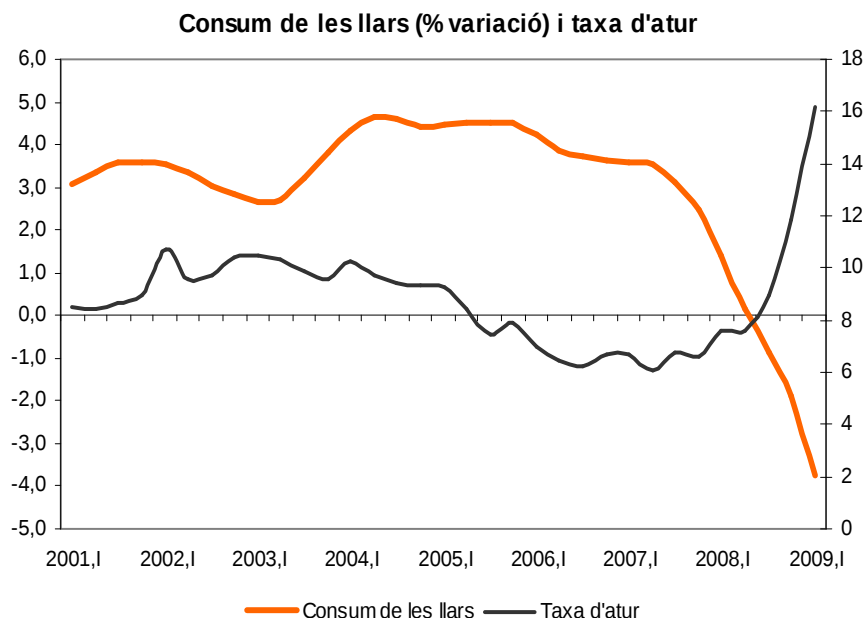
- L'indicador de sentiment econòmic que elabora la Comissió Europea arriba a mínims històrics

La demanda interna s'enfonsa

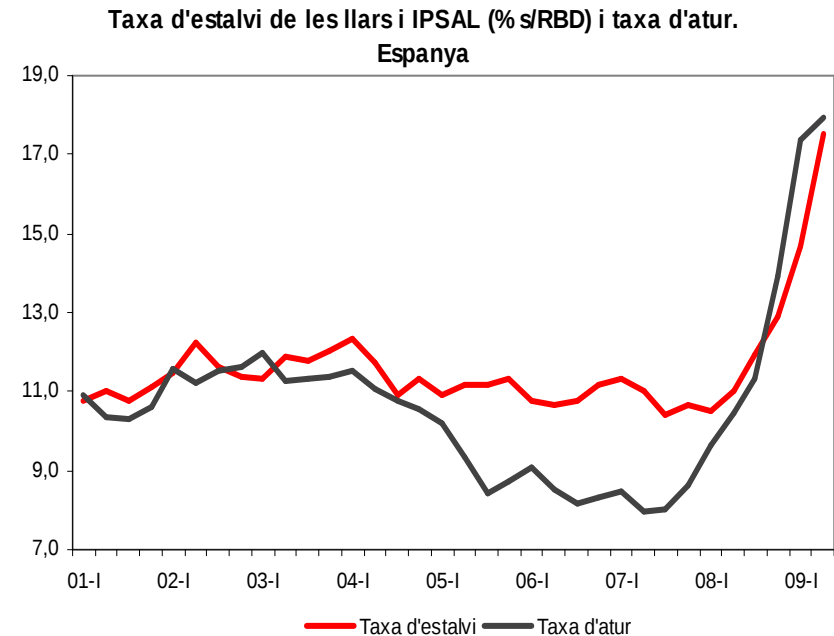
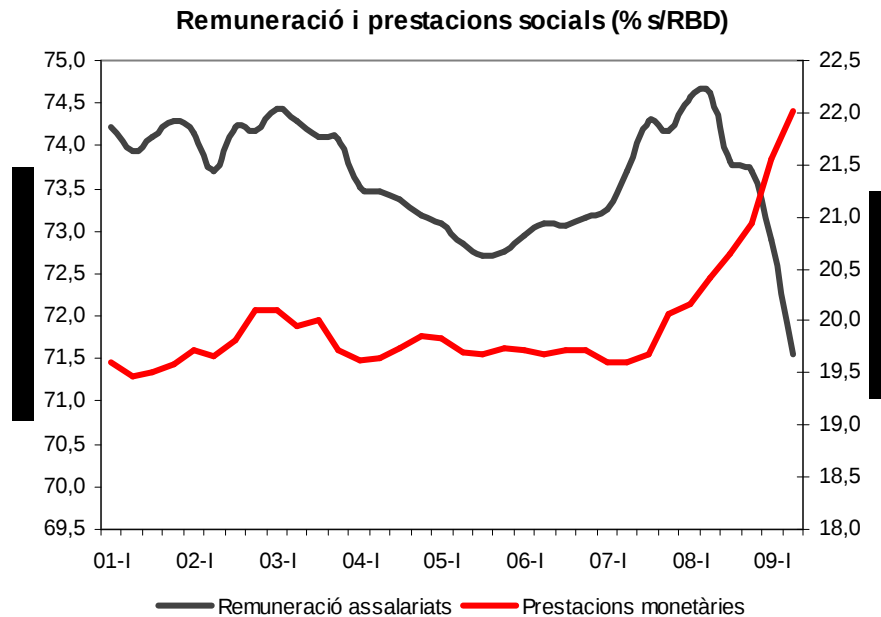
- La demanda interna, que havia estat el motor del creixement econòmic els darrers anys, s'enfonsa. En el cas d'Espanya la caiguda prevista per a 2009 se situa en el -5,6%

Davallada del consum de les famílies i de la inversió

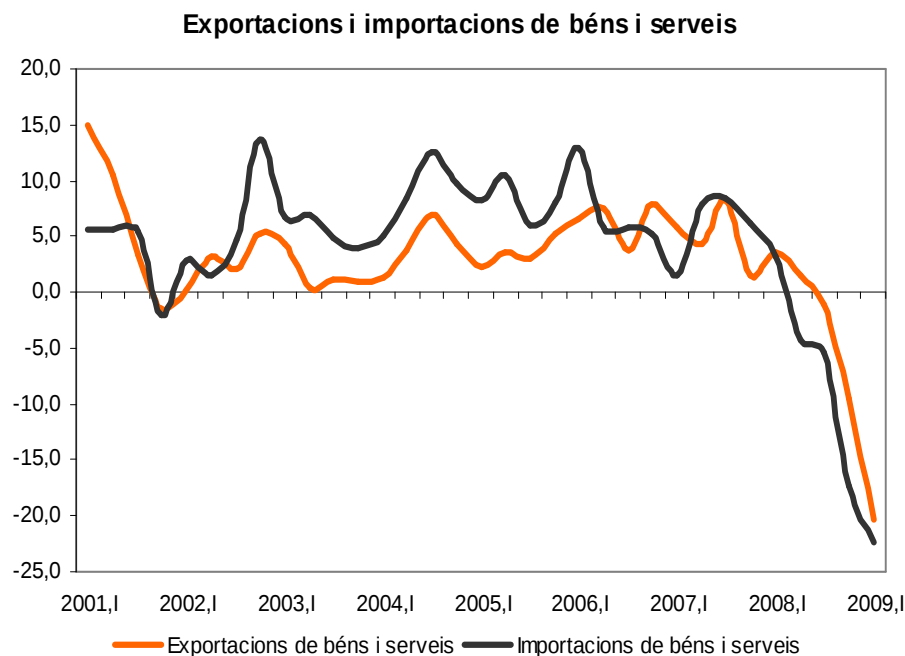
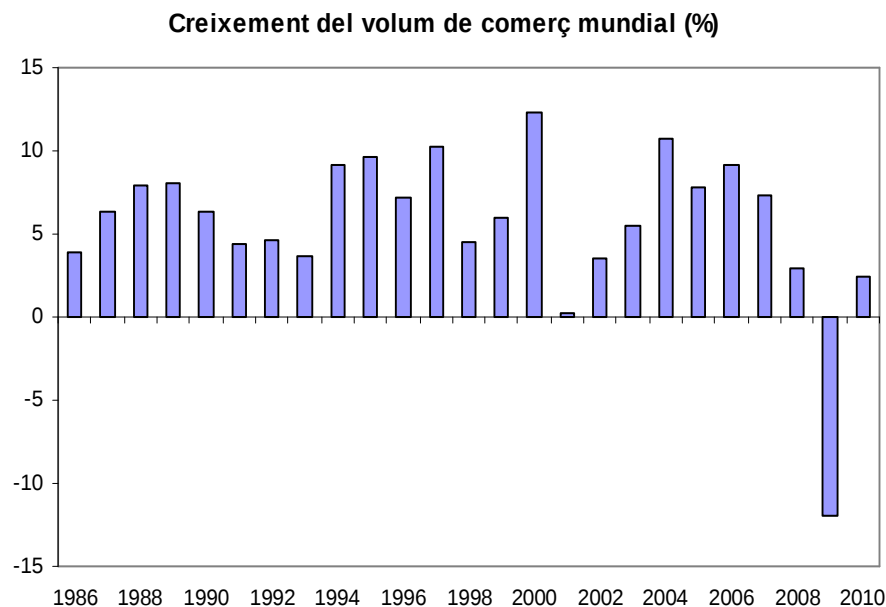
- Augment de l'atur, disminució de renda familiar i de riquesa, dificultat d'accés del crèdit, augment de l'estalvi per motiu precaució
- Disminució de les vendes a l'interior i exterior, acumulació d'estocs, expectatives desfavorables i dificultat de finançament

Despalanquejament de les llars

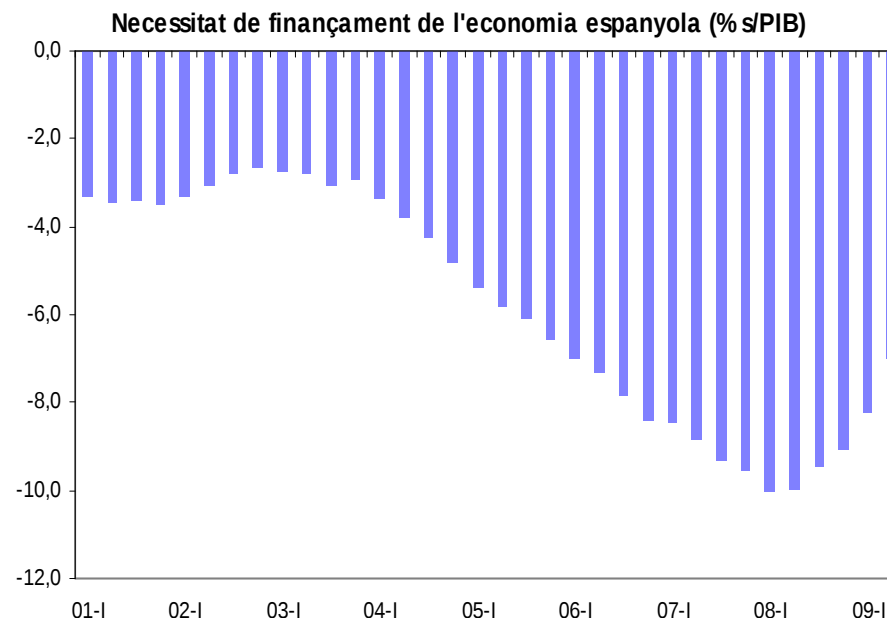
- La destrucció d'ocupació retalla el pes relatiu de la remuneració d'assalariats (el principal concepte) en la renda familiar
- En contrapartida augmenta el pes de les prestacions socials
- La taxa d'estalvi de les famílies arriba al 17,5%

Aportació positiva del sector exterior, però....

- Davallada històrica en els fluxos de comerç mundial (-11,9% l'any 2009)
- L'aportació al creixement del sector exterior es torna positiva. La notable caiguda de les importacions supera a la també davallada de les vendes a l'estranger

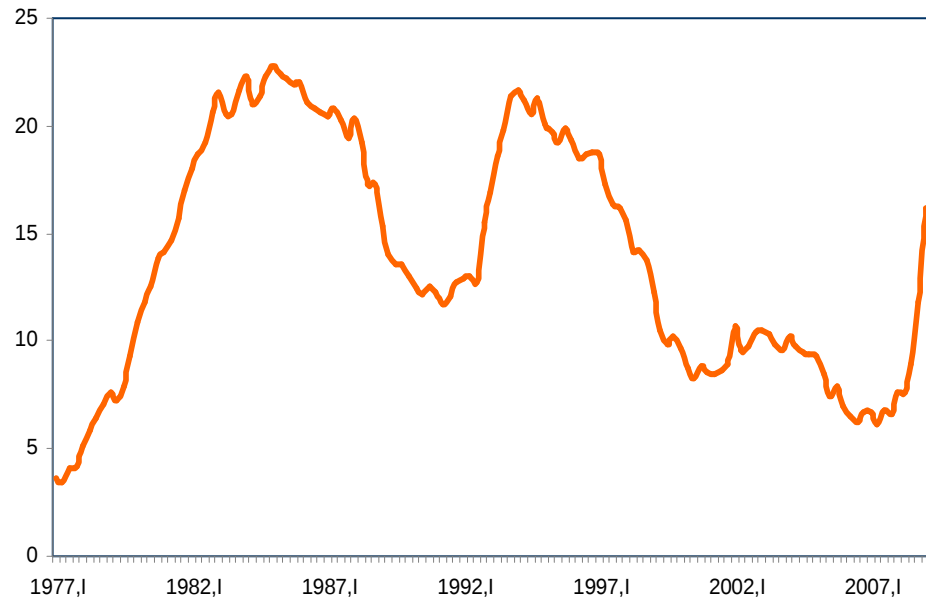
Correcció de desequilibris

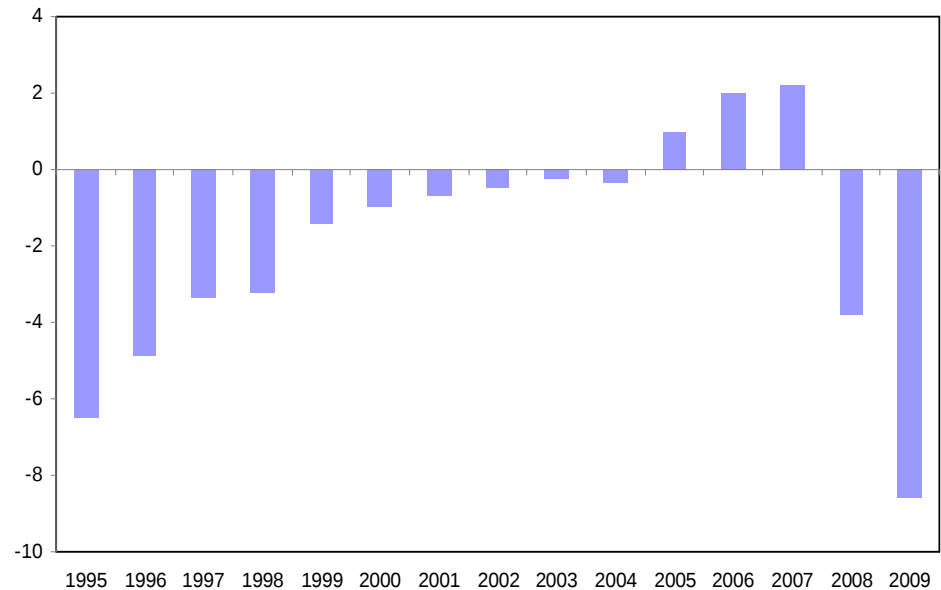
- L'efecte del canvi en el preu del petroli i la davallada en el consum han portat la inflació a mínims històrics. El diferencial amb la zona euro s'ha tornat negatiu per primer cop
- La davallada de les importacions ha fet possible una sensible reducció del desequilibri exterior

Reaparició de vells problemes

Taxa d'atur a Catalunya

Dèficit públic Espanya (% del PIB)

- L'elevada taxa d'atur i el creixent dèficit públic i el seu finançament es configuren com uns dels principals reptes a afrontar en els propers exercicis

Com sortirem?

